

OBDUKTIO, LAPSI **Pt-Obd-2, 4070**

Tiedustelut: Vainajien säilytykseen ja luovutukseen liittyvät kysymykset: Obduktion toimisto, puh. 017-173 487
Oikeuslääketieteellisiin avauksiin liittyvät kysymykset: THL Kuopion obduktiokoordinaattori puh. 029 524 8020

Yhteyshenkilöt: Patologian erikoislääkäri Elina Pirinen (puh.044- 7113476, elina.pirinen@kuh.fi), obduktiopreparaattorit, puh. 017-173487, ja klinikaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi).

Indikaatio: Kuolemansyyn selvitys ja tautien aiheuttamien elinmuutosten tutkiminen lasten kuolemantapauksissa ja raskauden aikaisissa sikiökuolemissa (≥ 22 raskausviikkoa).

Jos kuolemaan liittyy tekijöitä, jotka edellyttävät oikeuslääketieteellistä kuolemansyyn selvitystä, on kuolemantapauksesta ilmoitettava poliisiviranomaiselle. Poliisi päättää, onko syytä suorittaa oikeuslääketieteellinen kuolemansyyn selvittäminen. Jos poliisi katsoo tämän aiheelliseksi, on laadittava lähete oikeuslääketieteelliseen ruumiinavaukseen.

HUOMIOITAVAA!

<22 raskausviikkoa kestäneen raskauden sikiökuolemat, **Ts-Abortti, 4034**

Lähete: **KYSin yksiköt:** Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)

Aluepatologian asiakkaat tekevät pyynnön omaan tietojärjestelmäänsä.

Muut asiakkaat käyttävät ruumiinavauslähetealomaketta (KYS 86240-6M, käytössä myös KYSissä varajärjestelmänä). KYSin ulkopuolelta tulevien vainajien lähete, sairauskertomusmerkinnät, jotka on tehty riittävällä laajuudella.

Ruumiinavauspyynnön tulee sisältää keskeiset tiedot anamneesista, tehdyistä tutkimuksista, annetuista hoidoista ja kliiniset diagnoosit. Kliininen kuoleman mekanismi ja kliinikon kuolinsyyhdotukset on mainittava.

Lääketieteellinen ruumiinavaus edellyttää aina, lain mukaan, lupaa ja suostumusta lähiomaiselta. Lupatieto on merkittävä läheteeseen. Vastuu luvan pyytämisestä on obduktion pyytäjällä. Jos hoitanut lääkäri haluaa itse osallistua obduktiodemonstraatioon, siitä on ilmoitettava läheteessä (lääkärin nimi ja puhelinnumero).

Vainajan säilytys: Vainaja säilytetään asianmukaisissa kylmätiloissa. KYSin yksiköt liittävät pyyntölapun mukaan. Vainaja varustetaan aina tunnustusrannekkeella.

Menetelmä: Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri suorittaa ruumiinavauksen noudattaen kansainvälisiä lapsiavauksen periaatteita mahdollisimman pian läheteen ja vainajan saavuttua.
Ruumiinavauksen yhteydessä otetaan vakioidut kudokset mikroskooppista tutkimusta varten. Makroskooppisia löydöksiä tallennetaan valokuvaamalla. Tarvittaessa näytteitä otetaan myös muutosalueista. Kudokset valmistetaan parafiinileikkeet.
Kudosleikkeiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäyksiä (immunohistokemia) että erikoistutkimuksia (genetiikka, bakteriologinen, virologinen) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).

- Tulkinta:** Ruumiinavauksesta annetaan makroskooppinen lausunto. Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lopullisen lausunnon, johon kuuluu patologisanatomiset diagnoosit (PAD) tekstiosana että taulukkoina.
- Virhelähteet:** Heti kuoleman jälkeen alkava kudoshajoaminen voi vaikeuttaa ruumiinavauslöydösten tulkintaa. Tämän vuoksi ruumiinavausaika on tilattava mahdollisimman nopeasti. Puutteelliset kliiniset tiedot haittaavat tutkimuksen suoritusta.
- Tekotiheys:** ma-pe aamupäivät
- Tulos valmiina:** Makroskooppisen tutkimuksen lausunto 2 arkipäivän sisällä ruumiinavauksesta. Histologiaan perustuva mikroskooppinen lisälausunto 2 kuukauden kuluessa. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimuksien käytön tarve.
Hoitava lääkäri voi tiedustella löydöksiä avauksen tehneeltä patologilta. Hoitava lääkäri kertoo ruumiinavauksen löydökset omaisille; patologian osasto ei voi antaa kyseisiä tietoja.
Avauksen ajankohdasta ilmoitetaan (KYSissä) lähettävään yksikköön, jotta klinikolla olisi mahdollisuus halutessaan perehtyä makroskooppisiin löydöksiin. Avauksen jälkeen obdusentti toimittaa lähettävälle lääkärille makroskooppisiin löydöksiin perustuvan ruumiinavauspöytäkirjan hautausluvan kirjoittamista varten. Mikroskooppinäytteiden tutkimuksen valmistuttua toimitetaan lähettävälle lääkärille vielä se osa ruumiinavauspöytäkirjaa, johon on merkitty myös lopulliset ruumiinavausdiagnoosit.
- Laatija, pvä:** Elina Pirinen, Satu Remes, 24.8.2020
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 31.8.2020
- Päivitetty, pvä:** Vesa Kärjä, Elina Pirinen, Satu Remes, 27.8.2021

